

דבר העורכת

גיליון "כוורת 4", ביטאון החוג למדעי ההתנהגות, עוסק ב"צדק" - נושא רב פנים. העיונים ב"צדק" הם חוליה נוספת בשרשרת המושגים מהגיליונות הקודמים: "אהבה" ("כוורת 1", ינואר, 2000), "מנהיגות" ("כוורת 2", מרץ, 2001) ו"חופש" ("כוורת 3", יוני, 2001). על כל הנושאים האלה מושתתת אישיות האדם והתנהגותו.

המושג "צדק" הנו ערך שקשה להגדירו באורח חד-משמעי. אפשר לפרשו כ"ישר", כ"אמת", כ"הגינות", כ"מוסריות" או כקנה מידה לחלוקת משאבים ברמה האישית והכללית. האם ה"צדק" אוניברסלי? האם ה"צדק" שלי עומד מעל ל"צדק" של האחר או מתחתיו? מי קובע מה צודק? האם יש צדק ברמה החברתית כללית?

הדיון ב"צדק", בגיליון זה, משקף את ההתלבטויות האלה. שבעת המאמרים הראשונים (7-1) בוחנים מהו "צדק" ברמה המקיפה, התאורטית-כללית מנקודת מבט פילוסופית, סוציולוגית, פסיכולוגית, גאוגרפית ודתית.

ששת המאמרים הבאים (13-8) דנים ב"צדק" בתחומים שונים: בזוגיות, בארכיטקטורה, בעיתונות, בספרות ובאמנות.

שמונת המאמרים שאחריהם (21-14) עוסקים בהיבטים מגוונים של אי-צדק בשכר, בחוק, ביחסים בין ערבים ויהודים בחברה הישראלית ובמדיניות ארצות הברית כלפי אפגניסטן. לאחר העיסוק ברמת הכלל, מופיעים ארבעה מאמרים (25-22) הדנים בהיבט האישי כלפי "צדק". מתוארת הפגישה האישית של הכותבים עם "צדק" - כיצד הם מפרשים את המושג ועמדתם היא פרי ניסיון אישי.

בהמשך (27-26) יש שני סיפורים הנושקים ל"צדק". לבסוף (29-28), מתוארים שני ניסיונות של החוג למדעי ההתנהגות לעסוק ב"צדק" הלכה למעשה: במרכז לצדק ובפרויקט "חיבורים".

בדומה למה שנעשה בגיליונות הקודמים, המושג "צדק" נדון כאן על יסוד ארבעה עקרונות מרכזיים שהם ה"אני מאמין" של "כוורת":

1. דיון מקיף ככל האפשר במושגים (מושג בכל גיליון), מתוך נקודות מבט שונות: פילוסופית, פסיכולוגית, סוציולוגית, כלכלית-משפטית, דתית-הלכתית, גאו-פוליטית וספרותית אמנותית (סיפורת, שירה וציור).

2. דיון מהכלל אל הפרט: מהקשרים כוללים שעניינם ברמת המקרו- החברה הרחבה, אל ההקשרים האישיים המתבוננים במיקרו- האדם- בהגיגיו, בתחושותיו ובשאיפותיו.

3. משתתפים בכתיבה סטודנטים, בוגרים, עוזרי הוראה ומרצים מהמסלול האקדמי במכללה ומחוצה לה.

4. הכתיבה קצרה ככל האפשר, ממוקדת ושואפת להגיע אל קוראים רבים ככל האפשר. גיליון "כוורת 5" יצא לאור בתחילת חודש יוני 2002 ויתמקד במושג "אושר" וגיליון "כוורת 6" שנושאו יהיה "יופי" יופיע בסוף חודש ינואר 2003. כדרכנו, נקבל (לאחר תהליך של שפיעה) מאמרים ויצירות בהיקף של כ- 1500-2000 מילים וגם מאמרי תגובה, בהתאם לארבעת עקרונות ה"אני מאמין" של "כוורת". מועד אחרון להגשת מאמרים ל"כוורת 5" - "אושר" עד 1.4.2002 ול"כוורת 6" - "יופי" עד 15.11.2002.

ד"ר רחל פסטרנק

החוג למדעי ההתנהגות
המסלול האקדמי המכללה למנהל